

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına izin verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair kanun tasarı ve Ulaştırma ve Bütçe komisyonları raporları (1/532)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/494 - 6/84

17.1.1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 3.1.1946 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarisinin gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

S. Saracoğlu

Gereke

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınmasına dair olan 2487 sayılı kanuna bağlı 26 Mayıs 1934 tarihli mukavelename hükümlerine göre çıkarılmış bulunan % 7,5 faizli, 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin hemen tamamı amortisman sandığının elinde bulunmaktadır.

Adı geçen mukavelemenin 9 ncu maddesi hükümleri dairesinde bu tahvillerin erken ödenmesi halinde mevcut resülmalin iki misiline yakın bir faizle servis masraflarının tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.

Ancak erken ödeme için gereken ödeneğin bu tahvillerin senelik mürettebatın ödenmekte bulunduğu Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine defaten konulması mümkün görülemediğinden lüzumlu paranın icabı halinde kısmen 1946 bütçesine normal itfa için konulan ödenekten ve bakıyesinin 4516 sayılı kanunla verilen salâhiyete dayanılarak Demiryolları İdaresince çıkarılacak bonolardan temini ve bono ihraçından doğan borç ve faizlerin de bu idarenin 1947 - 1951 seneleri bütçelerine konulacak ödenekten karşılanması için bu kanun teklif edilmiş bulunmaktadır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/532

Karar No. 6

24 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilmiş olan bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair kanun tasarısı, Komisyonumuzun 15 . I . 1946 tarihindeki toplantısında incelendi. Devlet Demiryolları İşletme İdaresinin ilgili rükûnları da bu toplantıda hazır bulundular ve tasarının hazırlanmasını gerekli kılan sebep ve faydaları açıkladılar.

Gerek bu açıklamalardan ve gerek tasarının gerekçesinden anlaşıldığına göre :

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınmasına dair olan 2487 sayılı kanuna bağlı 26 Mayıs 1934 tarihli sözleşmeye nazaran satınalma bedelinin ödenmesi için âzami süre 50 yıl ve faiz de yüzde 7,5 olup her yıl eşit taksitler vermek suretiyle bu sürenin tamamı kullanıldığı takdirde 634 milyon Fransız frangı ödenmesi icabettmektedir. Şimdiye kadar geçen süre içinde Devlet Demiryolları İdaresi 150 milyon frank ödemiştir. Geriye 481 milyon frank kalmış olup Fransız frangının bugünkü değerine göre bu para 12,5 milyon Türk lirasına tekabül etmektedir. Bunun da 4 milyon küsur lirası resülmal ve 8,5 milyon lirası da faiz, komisyon ve masraftır.

Binaenaleyh, Fransız frangının bugünkü düşük kıymetinden faydalanılarak satınalma bedelinin kalan kısmının erken ödenmesi halinde 4 milyon küsur lira ile bu borcun tamamen ödenmiş olacağı ve bu suretle 8,5 milyon lira kadar bir kazanç sağlanmış bulunacağı anlaşılmaktadır.

Gösterilen bu faydaları karşısında Komisyonumuz tasarının yerinde olduğuna kani olmuş ve oybirliğiyle kabulüne karar vermiştir.

Ancak, tasarının güttüğü maksat, yani İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarına ait borçların vadesinden evvel ödenmesi gibi hayırlı bir amaç, tasarının yazılış tarzına nazaran kapalılık kalmış olduğundan bu maksadı belirli bir hale koymak için birinci maddede sözü geçen 2487 sayılı kanunun neye ait olduğunun da tasarih edilmesi uygun görülerek maddeye böyle bir ekleme yapılmıştır.

Tasarıda başka bir değişiklik yapılmamıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko.

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Çouh	Kars	Erzurum
A. R. Erem	Ş. Karacan	S. Altuğ
Aydın	Edirne	Edirne
Dr. R. Levent	M. E. Ağaogulları	F. Balkan
Hatay	İstanbul	Kars
H. Ilgaz	V. Sarıdal	E. Demirel
Kırşehir		Kocaeli
F. Seler		R. Fenmen
Ordu		Ordu
Ş. Akyazı		Dr. V. Demir
İmzada bulunamadı		
Sivas		Sivas
H. Gökdalay		H. Işık
Trabzon		Tunceli
M. Aydın		H. Üçöz

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/532
Karar No. 75

27 . IV . 1946

Yüksek Başkanlığa

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair olup Başbakanlığın 6/84 sayılı ve 11 . I . 1946 tarihli yazısıyla Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmiş olmakla Maliye Bakanlığının temsilcileri hazır olduğu halde konuşuldu.

% 7,5 faizli ve 1934 yılından itibaren elli yılda ödenmesi meşrut, beheri beşyüz Fransız frangı itibari kıymetinde 324 936 aded tahvilden ibaret olan ve İzmir - Kasaba ve temdidi demiryolunun satınalma bedelini teşkil eden 1934 yılı ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin 1943 yılından başlayarak erken ödenmesine, sözleşmesi gereğince Hükümet yetkilidir. Bugüne kadar bu tahvillerden 12 369 adedi itfa edilmiş olup kalan 312 567 tahvilden 248 005 adedi amortisman sandığımda ve Hazine portföyünde bulunmaktadır. Fransız frangının bu günkü rayicine göre bu tahvillerin erken ödenmesi halinde faiz ve servis masraflarından elde edilecek tasarruf, bu işlemin yapılmasını faydalı ve lüzumlu kılacak miktarlarda görülmüş ve tasarı esas itibariyle kabul edilmiştir.

Tasarının ikinci maddesine göre bu tahvillerin erken ödenmesinde kullanılacak bonoların beş yılda Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödeneklerle karşılanması lâzımgelmekte ve bu da yılda sekiz yüz bin liranın Demiryolları bütçesinden ödenmesini gerekli kılmaktadır. Tasarının tanzim edildiği tarihteki Fransız frangı rayicine göre tahvillerin erken ödenmesi için gereken para dört milyon Türk lirası iken bu gün-

kü rayice nazaran ödenecek para (1 693 083) Türk lirasına inmiş olduğundan, bunun ödenmesi için Komisyonumuzca üç yıl yeter görülmüştür.

Şu kadar ki, bu tediyein 4516 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanarak çıkarılacak bonolarla yapılması, emisyon bakımından mahzurlu görülmüş ve bu ödeme şeklinin yalnız kişiler elinde bulunan tahvillere hasrı ile Amortisman Sandığında bulunanların bedelinin doğrudan doğruya Devlet Demiryolları bütçesine konulacak ödeneklerle, 1947 yılından başlayarak üç yılda ödenmesi ve birinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde olduğu gibi bu bedelin yıllık % 5 faize bağlanması uygun bulunmuştur.

Bu maksatlara göre yeniden yazılan tasarı Kamutayın tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor sözcüsü
Tokad	Edirne	İstanbul
H. N. Keşmir	M. N. Gündüzalp	I. H. Ülkmen
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Burdur
F. Öymen	Gl. R. Alpman	Ş. Engineri
Çanakkale	Diyarbakır	Giresun
S. T. Arsal	Ş. Uluğ	M. Akkaya
Hatay	İsparta	İzmir
H. Selçuk	M. Karaağaç	M. Birsnel
Kayseri	Kütahya	Manisa
F. Baysal	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Mardin	Samsun	Yozgad
R. Erten	M. A. Yörüker	S. İçöz
Zonguldak		
E. Erişirgil		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4516 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanılarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne çıkarılacak olan bonolar hasılatından dört milyon liraya kadar olan kısmı 2487 sayılı kanunla onanmış bulunan 26 Mayıs 1934 tarihli sözleşme hükümlerine göre çıkarılan % 7,5 faizli ve 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabilir.

MADDE 2. — Birinci maddede mucibince kullanılan bonolardan doğan borç ve faizleri idarenin 1947 - 1951 seneleri bütçelerine eşit miktarlarda konulacak ödenekten karşılanır.

GEÇİCİ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü'nün 1946 yılı bütçesinin 15 nci bölümünün adı «Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa ve erken ödeme karşılıkları ile bunlara ait giderler» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4516 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanılarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne çıkarılacak olan bonolar hasılatından dört milyon liraya kadar olan kısmı, İzmir - Kasaba ve temdidi Demiryollarının satın alınması hakkındaki 2487 sayılı kanunla onanmış bulunan 26 Mayıs 1934 tarihli sözleşme hükümlerine göre çıkarılan yüzde 7,5 faizli ve 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılır.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde 4516 sayılı kanunla çıkarılmasına izin verilen bonoların kullanılması ve amortisman sandığıında bulunan tahvillerin üç yılda ödenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınması hakkındaki 2487 sayılı kanunla onanmış olan 24 Mayıs 1934 tarihli sözleşme gereğince çıkarılan 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin faiz ve itfa karşılıkları için Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1946 yılı bütçesinin 15 nci bölümüne konulmuş olan ödenek, bu tahvillerin erken ödenmesinde kullanılabilir ve bu ödenek yetmediği takdirde kalanı 4516 sayılı kanuna dayanılarak adı geçen idarece çıkarılacak bonolarla ödenebilir. Bu suretle çıkarılacak bonolar 1947 - 1949 yılları Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçelerine konulacak ödenekle karşılanır.

Erken ödenecek olan bu tahvillerden amortisman sandığında bulunanların bedeli yıllık % 5 faize bağlı tutulmak şartıyla, 1947 yılından başlayarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekle üç yılda ve eşit taksitlerle ödenir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkal</i>	<i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
<i>N. E. Sumer</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Yücel</i>	<i>Sırrı Day</i>
	Sağlık ve Sosyal
Ekonomi Bakanı	Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
	Çalışma Bakanı
	<i>Dr. S. Irmak</i>

Ulaş. K.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi
ayniyle kabul edilmiştir.

